

vol werk van serieuze kunde, samengesteld uit een mandje met vruchten, een gedeeltelijk gevulde bokaal, een metalen kan en eenige vruchten op den rand van de met een blauw kleed bedekte tafel. Curieuse bijzonderheid: in de blinkende kan spiegelen zich de vruchten op den tafelrand, alsmede . . . het beeld der schilderes, voor den ezel zittend.

H. F. W. JELTES.

SCHILDERIJEN, AQUARELLEN EN TEEKENINGEN VAN MEJ. C. A. VAN DER WILLIGEN IN DE KUNSTZAAL MAK, AMSTERDAM.

Het spontaan zich-wègschenken, — het zich wèg-zingen in tonen en in maten, of wel in kleuren en in vormen, het scheppen, niét allereerst als resultaat van een geestesstaat die ingehouden spanning is en daardoor tot bouw, symboliek en erts-achtige kristallisatie leidt of pretendeert te leiden, — maar het scheppen als weelderige overbloeï van een vreugdevolle vitaliteit, het blijde, oogenblikkelijke reageeren op een rijke verheugenis der zinnen, — het is bij de jongeren uit de mode. Bij de besten van hen is dit een natuurlijk gevolg van het feit, dat zij een „grootere volheid” in zich voelen die zij trouw blijven door, in de allereerste plaats, véél van wat in minder sterke oogenblikken in hen opkomt aan spontane, kleinere harmonieën, af te wijzen; bij velen echter is het ook . . . schijnheilig zelfbedrog: niet in staat „het kleine paradijs” te winnen, meenen zij dit onvermogen te moeten verklaren door hun eerbied voor „het grootere paradijs”, dat alleen goed genoeg zou zijn hun kunst te mogen herbergen . . .

Het oudere geslacht kende deze echte of onechte angstvalligheden voor het zich uitzingen, voor het zich-laten-gaan niet of ternauwernood. Het kende onze moderne kunstproblemen niet; van een klein of grooter paradijs wist het niet. Het had grooter vitaliteit en liet zich door deze levenskracht voeren tot waar het, min of meer vanzelf, kon gaan. In den vrijuit-stroomenden stroom der ongeremde uiting kwam het daarbij, zeer zeker, ook, en meerdere malen, tot schoone kristallisaties; maar verschijnselen als die moderne kunstenaarsgeesten, die het erts ontijdig meenen te kunnen voortbrengen met een kramp van het intellect en een ontijdige remming van de beweging die vanuit „’s herten diepsten grond” naar de keel, of naar het penseel, welt, waren er zoo goed als niet . . .

Hoe goed doet — en hier wilde ik eigenlijk maar op komen — hoe goed doet ons, op allerlei kunstgebied, niet de figuur van dit oudere artiestengeslacht aan, met zijn „stroomend vermogen”, zijn rijke overdadigheid van levenskracht. Dit doet — en het zou met meerdere voorbeelden zijn aan te toonen — in de eerste plaats zoo weldadig, zoo opluchtend aan in déze tijden nu het onderkennen van gezonde spanning tegenover ziekelijke beklemming al meer en meer dreigt verloren te gaan; dit heeft onze liefde — ook al zijn wij niet altijd meer in staat de werken die zulke figuren